

Fritvalgskonto indføres i 2028

Der indføres en Fritvalgs Lønkonto med nye frihedsrettigheder pr. 1. januar 2028.

Tilsvarende udviklingen på det private arbejdsmarked, så er formålet med indførelse af en fritvalgs lønkonto, at den enkelte ansatte i højere grad selv kan vælge mellem løn, opsparing til pension eller frihed med løn. Fritvalgs Lønkontoen består af flere fritvalgsbidrag, som træder i stedet for eksisterende ydelser som løn under afholdelse af særlige feriedage, den særlige feriegodtgørelse inkl. St.Bededags kompensation samt seniorbonusen for de omfattede heraf. Der sker samtidigt både en udvidelse og tilpasning af de nuværende muligheder for frihed.

Der indføres nye fridage afhængig af opnået alder i kalenderåret:

- Ansatte midt i livet (41-61 år) får 1 fritvalgsdag
- Seniorer fra 62 år og over får 2 nye seniordage. Altså samlet ret til 4 seniordage i alt.

Afholdelsesperioden for de særlige feriedage (den såkaldte 6. ferieuge) tilpasses til kalenderåret i stedet for det gamle ferieår (1. maj – 30. april). De optjenes fortsat i kalenderåret før med 0,5 dag pr. måned. Både de nye fridage og de særlige feriedage ydes uden lønret med mulighed for udbetalinger fra Fritvalgs Lønkontoen. Udbetalinger i forbindelse med afholdelse af fridage kan være både større eller mindre end den sædvanlige løn.

Fritvalgsbidrag til lønkontoen kan variere efter ansættelsesområde/overenskomst. For fastansatte præster i Danmark med ret til løn under ferie er bidragene sammensat således:

- 2,3 % månedligt (i stedet for 2,02 % ferietillæg og St. Bededagskompensation) +
- 2,6 % årligt pr. 1. januar ift ansættelse i optjeningsåret forud (for de 6 særlige feriedage) +
- 0,81 % månedligt (nye midler af OK26 rammen) +
- 1 % månedligt (seniorbonus på 0,8 % for 62+ årige ophører) kun seniorer

I alt vil der derfor kunne disponeres over ca. 5,71 % eller 6,71 % for seniorer af hvad der svarer til den årlige lønindkomst (beregningsgrundlaget er defineret nærmere i aftalen). For nyansatte afhænger størrelsen af indeståendet af hvor længe man har været ansat forud for fritvalgsperioden.

Den ansatte skal senest d. 1. oktober (2027 første gang) meddele arbejdsgiver ønsker om anvendelsen af midlerne på kontoen.

Fritvalgsperioden følger kalenderåret. Valg mellem løbende lønudbetaling, udbetaling ved frihed eller løbende pensionsindbetaling træffes inden d. 1. oktober året før.

De 2,6 % for de særlige feriedage indbetales altid ved årets start. Der er ikke noget loft på udbetaling ved afholdelse af frihed. Kontoen tømmes ved periodens udløb d. 31/12 og udbetales som løn eller evt. som pensionsindbetaling.

Særlige feriedage kan fortsat pålægges afholdt af arbejdsgiver, nu efter d. 1. september til kalenderårets udløb, hvis de ikke er blevet valgt opsparet efter aftalen herom (op til 15/18 dage eller 3 uger). Dette er tilsvarende de gældende regler for restferie for ferie omfattet af Ferieloven. De særlige feriedage kan dog ikke pålægges afholdt, hvis der ikke er midler på Fritvalgs Lønkontoen.

Aftalen om opsparing af frihed bortfalder pr. 1. april 2026. Aftalen gav med virkning fra 1. maj 2025 bl.a. mulighed for opsparing af de særlige feriedage. Tilsvarende rettigheder indføres dog i den nye ferieaftale med en overgangsordning i perioden for evt. allerede opsparet ferie/frihed. Der vil igen fra 2028 fortsat være ret til at opspare op til 15/18 særlige feriedage. Dette skal som hidtil meddeles inden d. 1. september i afviklingsåret.

Vi vil skrive mere detaljeret om ordningen i andet halvår 2027 under Rådgivning/Ansættelsesforhold med links til de relevante cirkulærer, der udsendes senere. Vi har samlet en række spørgsmål/svar i første omgang.

Spørgsmål/svar

1. Hvad kan jeg vælge at bruge mine fritvalgsbidrag på?

Du kan vælge at bruge dine fritvalgsbidrag til at dække det løntræk, der sker, når du afholder særlige feriedage, seniordage eller fritvalgsdagen. Du kan også vælge at hæve flere penge eller færre penge, end hvad det beløb, der dækker løntrækket, og anvende pengene til noget andet. Du kan dog kun hæve et beløb i forbindelse med, at du holder fri og du vil aldrig kunne få udbetalt flere penge, end der er på kontoen.

Du kan også vælge at bruge midlerne til en højere månedlig løn eller højere pensionsindbetaling.

2. Hvornår kan jeg hæve mine penge på Fritvalgs Lønkontoen?

Du kan hæve pengene via lønudbetalingen i forbindelse med, at du holder fri, f.eks. ved ferie, særlige feriefridage (hvor der sker løntræk), fritvalgsdag (hvor der sker løntræk), seniordag (hvor der sker løntræk) og overenskomstmæssige fridage, hvis der i de enkelte overenskomster er aftalt fridage.

3. Hvilke valgmuligheder får jeg og kan træffe inden 1. oktober (2027)?

For den del af fritvalgsbidraget, der stammer fra særlig feriegodtgørelse, seniorbonus og fritvalgsbidraget kan du vælge mellem:

- at få løbende udbetaling med lønnen hver måned
- at opspare beløbene på din Fritvalgs Lønkonto og få udbetalingerne i forbindelse med, at du holder fri eller
- at få en løbende indbetaling på din pensionsordning hver måned.

Den del af fritvalgsbidraget, der stammer fra de særlige feriedage, bliver altid opsparet på din Fritvalgs Lønkonto.

4. Hvis jeg ikke træffer et valg inden den 1. oktober – eller glemmer at træffe et valg – hvad sker der så?

Hvis du ikke tager stilling inden 1. oktober, bliver fritvalgsmidlerne udbetalt løbende med din løn. Du kan ikke ændre denne beslutning undervejs i fritvalgsperioden (kalenderåret).

Der er dog en undtagelse: Hvis du er omfattet af ferieaftalens kapitel 4 om særlige feriedage, bliver 2,60 pct. af forrige års løn indbetalt på din Fritvalgs Lønkonto og bliver først udbetalt, når du beder om det i forbindelse med, du holder fri.

5. Hvordan beregnes løntrækket?

Hvis du holder en særlig feriedag, fritvalgsdag eller seniordag vil du blive trukket i løn for det antal timer, du skulle have arbejdet den pågældende dag. Hvis der ikke er fastsat et bestemt timetal for dagen, foretages fradrag for 6,17 timer for en fuldtidsansat og for ansatte på deltid et forholdsmæssigt timetal. Det betyder for en fuldtidsansat, at løntrækket beregnes som $6,17/1924 = 0,32\%$ pr. dag.

6. Hvad beregnes mine fritvalgsbidrag af?

Både indbetalinger til Fritvalgs Lønkonto og løntræk, når man holder fri, beregnes på baggrund af det samme lønbegreb: Skattepligtig indkomst, eget bidrag til pensionsordninger, arbejdsmarkedsbidrag, eget bidrag til ATP, tillæg for gruppelevsfor sikring, personalegoder (som man ikke råder over under ferie).

Der indgår ikke: Arbejdsgiverens pensionsbidrag, løn under ferie, udbetalte feriepenge (uden afholdelse af ferie), personalegoder (som man råder over under ferien), fritvalgsbidrag og udbetalte midler fra Fritvalgs Lønkonto ved fratræden.

7. Hvilke rettigheder får jeg til at holde fri?

- Du har uændret ret til at holde de 6 særlige feriedage hvert år.
- Fra det kalenderår, hvor du fylder 41 år, får du derudover ret til at holde en årlig fritvalgsdag.
- Fra det kalenderår, hvor du fylder 62 år, får du ret til at holde 4 seniordage om året. Ret til fritvalgsdag bortfalder.

8. Bliver jeg trukket i løn, når jeg holder fri?

Ja, du bliver trukket i løn, når du afholder en særlig feriedag, en seniordag eller en fritvalgsdag. Dynamikken er, at der sker et løntræk, som kan dækkes af midlerne på Fritvalgs Lønkontoen.

9. Hvis min løn er højere, når jeg holder min frihed – grundet lønstigninger og nye tillæg – end hvad der er afsat på frit-valgskonto, taber jeg så penge?

Nej. De midler, der indsættes 1. januar, beregnes ud fra lønnen året før. De midler, der indbetales løbende, beregnes af den aktuelle løn. Når der sker løntræk, er det af den aktuelle løn, som kan være højere. Men der indsættes mere på kontoen pr. dag, end det koster at få løntræk, når man holder fri.

10. Hvem er omfattet af den nye fritvalgsdag?

Det er alle, der i kalenderåret er mellem 41 og 61 år gamle. Dvs. at du får den første fritvalgsdag det år, hvor du fylder 41 år, uanset hvornår på året du har fødselsdag/afholder dagen. Dagen afholdes med løntræk, men med mulighed for at få udbetalt midler fra Fritvalgs Lønkontoen.

11. Hvilke muligheder giver fritvalsordningen mig som senior?

Du får mulighed for at afholde op til 4 seniordage med løntræk om året men med mulighed for at få et beløb udbetalt fra Fritvalgs Lønkontoen.

12. Er der midler på kontoen, når jeg holder en særlig feriedag, fritvalgsdag eller seniordag med løntræk?

Det kommer an på, hvad du har valgt. Hvis du har valgt løbende udbetaling sammen med lønnen, vil indholdet af din konto blive tømt hver måned, bortset fra værdien af de særlige feriedage.

Hvis du i stedet har valgt opsparing til anvendelse i forbindelse med afholdelse af frihed, og du ikke har trukket alle midlerne ud på et tidligere tidspunkt, vil der være midler på kontoen til at dække det beløb, som du trækkes for i løn.

13. Hvad sker der med mine penge, når fritvalsperioden den 31. december udløber?

Når fritvalsperioden udløber ved udgangen af kalenderåret, udbetales indestående på din Fritvalgs Lønkonto med decemberlønnen. Du kan vælge, at ubrugte midler i stedet indbetales på din pensionsordning.

14. Kan jeg overføre pengene fra min Fritvalgs Lønkonto til det næste år?

Nej, pengene kan ikke overføres. Hvis der er penge ved årets udgang, udbetales de med decemberlønnen eller indbetales til din pensionsordning, hvis du ønsker det.

15. Hvilke ændringer kommer der den 1. januar 2028 i forhold til afvikling af mine særlige feriedage i forhold til i dag?

Til og med 31. december 2027 vil du som hidtil afholde særlige feriedage med løn og efter de nugældende regler.

Fra og med 1. januar 2028 afholder du særlige feriedage uden løn, dvs. med løntræk. Bemærk, at afviklingsperioden ændres fra 1. maj til 30. april året efter til at være kalenderåret.

Placeringen af de særlige feriedage forbliver de samme som hidtil. Det vil sige, at tidspunktet for afvikling af de særlige feriedage fastlægges ved aftale mellem provsten og dig. Afvikling sker i overensstemmelse med dine ønsker i det omfang, det er foreneligt med tjenesten. Du skal give varsel om afviklingen så tidligt som muligt. Hvis dagene ikke er holdt, og afviklingstidspunktet ikke er fastlagt senest 1. september, kan din arbejdsgiver varsle dagene afholdt med 1 måneds varsel. Din arbejdsgiver kan dog aldrig varsle flere særlige feriedage til afvikling, end hvad du på varslingstidspunktet kan dække med afsatte midler på Fritvalgs Lønkontoen.

16. Hvilke ændringer er der i forhold til udbetaling fra Fritvalgs Lønkontoen i forhold til særlige feriedage i forhold til i dag?

I dag gælder, at hvis de særlige feriedage ikke er afholdt og tidspunktet for afholdelsen ikke fastlagt senest d. 1. januar, så kan din arbejdsgiver varsle dagene afholdt med én måneds varsel. Derved afskæres du muligheden for udbetaling af dine særlige feriedage efter d. 1. maj (medmindre en feriehindring opstår på afholdelsestidspunktet).

Fra 1. januar 2028, hvor afviklingsperioden ændres til kalenderåret, vil din arbejdsgiver fortsat kunne varsle dagene afviklet nu senest 1. september med 1 måneds varsel. Imidlertid kan din arbejdsgiver - som det nye - nu aldrig varsle flere særlige feriedage til afvikling, end hvad du på varslingstidspunktet kan dække med afsatte midler på Fritvalgs Lønkontoen.

Hvis du har valgt løbende udbetaling eller har tømt din Fritvalgs Lønkonto forud for den 1. september, har du afskåret arbejdsgiver mulighed for at varsle dine særlige feriedage.

17. Vil du kunne overføre din fritvalgsdag eller seniordage til den næste fritvalgsperiode?

Hovedreglen er, at en ikke-afholdt fritvalgsdag eller ikke-afholdte seniordage bortfalder ved kalenderårets udløb, medmindre du bliver enig med din arbejdsgiver om, at retten til frihed (med lønfradrag) overføres til det næste kalenderår.

Hvis det ikke har været muligt for dig at planlægge og afvikle din fritvalgsdag eller dine seniordage i kalenderåret, fordi din arbejdsgiver har undladt at fastsætte, hvornår fritvalgsdagen eller seniordagene skulle afvikles, overføres en ikke-afholdt fritvalgsdag eller ikke-afholdte seniordage til det efterfølgende kalenderår.

18. Får jeg pension og særlig feriegodtgørelse af udbetalingerne fra Fritvalgs Lønkontoen?

Nej, du får ikke indbetalt pensionsbidrag og særlige feriegodtgørelse af udbetalingerne. Ved indbetalingen til Fritvalgs Lønkontoen er både pension og særlige feriegodtgørelse indregnet i beløbet.

19. Vil jeg stadig kunne indbetale penge til opsparingsordningen i PFA?

Ja, du kan som hidtil vælge at indbetale den del af pensionsbidraget, der overstiger 15,0% helt eller delvist til en opsparingsordning i tilknytning til pensionsordning (eller få det udbetalt som løn). Det har intet med Fritvalgs Lønkontoen at gøre.

20. Får jeg stadig ferietillægget, som jeg er berettiget til ifølge ferieloven?

Ja. Ferietillægget på 1% er i dag en del af den særlige feriegodtgørelse på 2,02 %, som er aftalt i den statslige ferieaftale. Fra 2028 indgår den særlige feriegodtgørelse i Fritvalgs Lønkontoen.

21. Kan jeg få udbetalt værdien af de særlige feriedage? Hvis ja, hvornår kan jeg tidligst få disse udbetalt?

Værdien af de særlige feriedage, som du har optjent året før, indbetales på kontoen sammen med januarlønnen. Du kan få alle midlerne udbetalt allerede med januarlønnen, hvis du holder en fridag.

22. Skal jeg holde en fridag for at få penge fra Fritvalgs Lønkontoen udbetalt?

Hvis du har valgt løbende udbetaling senest den 1. oktober forud for fritvalgsperioden, så kommer midlerne ud automatisk med den månedlige lønuddbetaling. Hvis du har valgt, at midlerne er på din

Fritvalgs Lønkonto, da skal du holde en fridag. Det kan f.eks. være en almindelig feriedag, særlige feriedag, fritvalgsdag eller en seniordag. Muligvis også en børne omsorgsdag eller omsorgsordagsdag, hvilket afklares med Medarbejder og kompetencestyrelsen.

23. Hvordan kan jeg løbende følge med i, hvor mange penge der er på min fritvalgs lønkonto?

Det vil forventeligt fremgå af din lønseddel.

24. Får jeg stadig indbetalt fritvalgsbidrag på min Fritvalgs Lønkonto, hvis jeg er på barsel og ikke har fået løn under en del af min barsel?

Ja, I den del af din barsel, hvor du får indbetalt pensionsbidrag fra din arbejdsgiver, vil du fortsat optjene ret til de særlige feriedage med fuldt fritvalgsbidrag.

25. Kan jeg fortsat opspare særlige feriedage?

Ja. Du kan fra 1. januar 2028 vælge at opspare op til 15/18 særlige feriedage til afvikling i en senere afholdelsesperiode. Og du kan aftale med din arbejdsgiver, at du kan opspare flere end 15/18 særlige feriedage til afvikling i en senere afholdelsesperiode. (15 dage for ansatte med 5 dages uge/18 dage for ansatte med 6 dages uge).

26. Kan jeg opspare mine seniordage og min fritvalgsdag?

Nej og ja. En ikke-afholdt fritvalgsdag eller ikke-afholdte seniordage bortfalder ved kalenderårets udløb. Men du kan indgå en aftale med din arbejdsgiver om, at dagene overføres til det efterfølgende kalenderår.

Dog gælder, at hvis det ikke har været muligt for dig at planlægge og afvikle din fritvalgsdag eller dine seniordage i kalenderåret, fordi provsten/arbejdsgiver har undladt at fastsætte, hvornår fritvalgsdagen eller seniordagene skulle afvikles, overføres en ikke-afholdt fritvalgsdag eller ikke-afholdte seniordage til det efterfølgende kalenderår.

Både seniordage og fritvalgsdagen afvikles med lønfradrag, også når de eventuelt overføres til det efterfølgende kalenderår.

27. Hvad sker der, når jeg fratræder?

Når du fratræder, opgøres din Fritvalgs Lønkonto og et eventuelt overskud udbetales ved den sidste lønudbetaling. Derudover afregnes tilgodehavende særlige feriedage for det indeværende år kontant til dig, medmindre dagene efter aftale overføres til en ny statslig arbejdsgiver.

28. Hvad sker der med den frihed, som jeg allerede har opsparret efter Aftale om opsparing af frihed?

Aftalen om opsparing af frihed ophæves med virkning pr. 1. april 2026. Opsparret frihed kan dog i perioden til og med 31. december 2027 afvikles og/eller udbetales i overensstemmelse med aftalens bestemmelser.